

Van: Nadia Wijnholds <Nadia.Wijnholds@vggm.nl> **Namens** Bestuurssecretariaat VGGM

Verzonden: vrijdag 17 april 2026

Aan: griffie <griffie@arnhem.nl>

CC: Bestuurssecretariaat VGGM <bestuurssecretariaat@vggm.nl>

Onderwerp: Arnhem - Kies voor gezondheid

Beste griffier,

Nu de nieuwe gemeenteraden zijn geïnstalleerd en de coalitieonderhandelingen van start gaan, worden de komende weken belangrijke keuzes gemaakt voor de komende jaren.

Daarom vraag ik u om de eerder gedeelde *one pager* "Arnhem - Kies voor gezondheid" nogmaals onder de aandacht te brengen bij de fractievoorzitters en raadsleden in uw gemeente.

Kies voor gezondheid

Gezondheid verdient een stevige plek in het coalitieakkoord en een centrale plek in het gemeentelijk beleid. Beleidskeuzes van gemeenten hebben grote invloed op de gezondheid van inwoners.

Door in te zetten op het verkleinen van gezondheidsverschillen, een gezonde jeugd en een gezonde leefomgeving, kunnen gemeenten echt het verschil maken.

Ik hoop op uw medewerking en ben beschikbaar voor nadere toelichting.

Met vriendelijke groet,

Henk Brill

Directeur VGGM/Publieke Gezondheid/RAV/VT

bestuurssecretariaat@vggm.nl

www.vggm.nl

Kies voor gezondheid

Gezondheid staat voor mensen stevast in de top 3 van wat zij belangrijk vinden. Gezonde inwoners kunnen meedoen, leren, werken en voor elkaar zorgen. Maar er bestaan grote en hardnekkige verschillen. Mensen met een kleinere portemonnee en een lagere opleiding leven maar liefst 14 jaar minder in goede gezondheid¹.

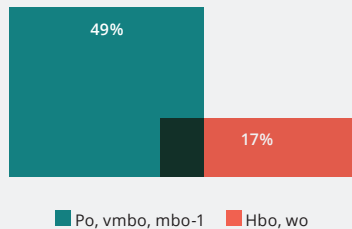
Gezondheidsverschillen in Arnhem

Ook in de gemeente Arnhem zijn er verschillen in ervaren gezondheid en gezondheidsgedrag tussen inwoners. De Landelijke nota gezondheidsbeleid 2025-2028 laat zien dat mensen met een lagere sociaaleconomische status vaker wonen in wijken met meer hittestress, veel toegang tot fastfood en tabak en minder toegang tot gezond voedsel en tot groene en beweegvriendelijke plekken. Ook wonen

zij vaker in slecht geïsoleerde huizen en ervaren meer stress en financiële zorgen. Dit maakt de gezonde keuze moeilijker². De figuren hieronder illustreren gezondheidsverschillen op 'ervaren gezondheid' en 'roken/vapen'.

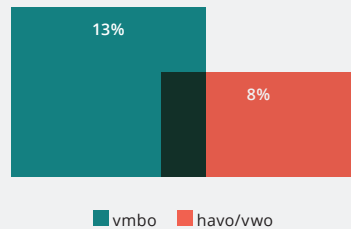
Meer cijfers over de gezondheid in uw gemeente vindt u op: incijfers.gdgdm.nl

Matig of (zeer) slechte ervaren gezondheid

Volwassen inwoners van de gemeente Arnhem met als hoogste opleiding primair onderwijs, vmbo of mbo-1 ervaren hun gezondheid veel vaker als matig of (zeer) slecht vergeleken met hbo- of wo.

Wekelijks roken en/of vaperen

Vmbo-leerlingen uit de gemeente Arnhem roken/vaperen vaker wekelijks dan havo- of vwo-ers uit de gemeente Arnhem.

Wat u kunt doen

Als gemeenteraad en college kunt u invloed uitoefenen op veel zaken die de leefomgeving van mensen structureel gunstiger maakt voor de gezondheid van uw inwoners en de mate waarin zij ervaren zelf invloed te kunnen uitoefenen op hun gedrag. De Gemeentelijke Gezondheidsdienst (GGD) roept politieke partijen op om gezondheid een centrale plek te geven in het gemeentelijk beleid, om te beginnen in de aanstaande coalitieakkoorden.

Verkleinen van gezondheidsverschillen

Kijk bij de ontwikkeling en uitvoering van beleid expliciet naar gezondheid en de impact op gezondheidsachterstanden. Beleidsdoelen versterken elkaar vaak: wat goed is voor het milieu is vaak ook goed voor de gezondheid, terwijl maatschappelijke participatie, werk en bestaanszekerheid belangrijke determinanten van gezondheid zijn. Verschuif de aandacht van ziekte en zorg naar gezondheid en welzijn. Verminder gezondheidsverschillen in uw gemeente door gezondheidseffecten mee te wegen in alle beleidskeuzes. Zet in op preventie, gelijke kansen en een gezonde leefomgeving van met name kwetsbare inwoners. **Want die inzet komt ten goede aan alle inwoners in uw gemeente.**

Investeren in een gezonde jeugd

Een aantal gezondheidsverschillen ontstaat al op jonge leeftijd. Versterk daarom de preventieve jeugd-gezondheidszorg in samenhang met stevige lokale teams, het onderwijs en zorgpartners door te investeren in:

- een kansrijke start voor (aanstaande) gezinnen in kwetsbare situaties;
- kinderen, jongeren en hun ouders om gezondheidsachterstanden te voorkomen en de druk op de jeugdzorg te verlagen;
- de mentale gezondheid van jeugdigen. Onder andere welzijns- jongerenwerk, onderwijs, sportverenigingen en de GGD hebben een rol in het verbeteren van de mentale veerkracht.

Investeren in een gezonde leefomgeving

- creëer een leefomgeving die uitnodigt tot beweging en toegang tot gezonde voeding; zorg dat mensen wonen in schone en veilige woningen en leven in een rookvrije samenleving;
- investeer in vergroening en een gezonde openbare ruimte in kwetsbare wijken; openbare ruimten die uitnodigen tot bewegen en ontmoetingen;
- houd bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen rekening met de gezondheidseffecten op inwoners.

De GGD roept politieke partijen op gezondheid een centrale plek te geven in het gemeentelijk beleid, om te beginnen in de coalitieakkoorden.

Door gezondheidseffecten mee te wegen in alle beleidskeuzes kunt u gezondheidsverschillen tussen inwoners in uw gemeente verminderen. Investeren in een gezonde jeugd en een gezonde leefomgeving dragen bij aan de gezondheid van (kwetsbare) groepen.

Goed partnerschap tussen gemeenten en GGD is nodig om dit te bereiken. Neem contact met ons op via adviseurpubliekegezondheid@vggm.nl.